

Euroopan unionin osarahoittama

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Valintaesitys maakunnan yhteistyöryhmän käsittelyyn

Hankkeen julkinen nimi	KIRKAS Uusi
Hakemusnumero	R-03093
Hakijan virallinen nimi	407896 Rakennustietosäätiö RTS sr
Osatoteuttajat	408268 Turun yliopisto
Toimintalinja	2 Hiilineutraali Suomi
Erityistavoite	2.3 Kiertotalouteen siirtymisen edistäminen
Alkamispäivämäärä	01.11.2026
Päättymisspäivämäärä	31.12.2028

Valintakokouksen päivämäärä	Uudenmaan maakunnanyhteistyöryhmän sihteeristö 5.6.2026 Uudenmaan maakunnanyhteistyöryhmä 16.6.2026
-----------------------------	---

Hakijan esittämä kuvaus hankkeen sisällöstä

KIRKAS Uusi: Positiivisia vaikutuksia elinympäristöön KIRA-alan kestäväällä kasvulla Uudellamaalla! Kiertotalouteen siirtyminen luo kiinteistö- ja rakennusallalle (KIRA-alalle) mahdollisuuksia vähentää päästöjä, hillitä ilmastonmuutosta ja ehkäistä luonnon monimuotoisuuden köyhtymistä. Aikaisemmissa tutkimuksissa on huomattu, että KIRA-ala on erityisen vaikea toimiala kiertotalouteen siirtymiselle. Niin tutkimuksessa kuin myös käytännössä Suomen kontekstissa on huomattu, että kiertotalouteen siirtymistä hidastavat useat KIRA-alan markkinan lukkiumat ja esteet. Markkinat on tavanomaisesti nähty annettuina ja kiinteinä ympäristöinä, joihin yritykset sopeutuvat. Viime aikoina käsitys on kuitenkin muuttunut ja markkinoita tarkastellaan yhä useammin avoimina, dynaamisina ja muokattavina järjestelminä. Lähestymistavan muutos on nostanut esille KIRKAS Uusi -hankkeessa toteutettavan markkinamuotoilun, jossa toimijat pyrkivät tavoitteellisesti ja vuorovaikutteisesti muovaamaan markkinaa. KIRKAS Uusi -hankkeessa edistetään kiertotalouteen siirtymistä Uudenmaan maakunnassa osallistaen laajasti alueellisia talonrakentamisen suunnittelun ja tuotannon sekä kiinteistöjen omistamisen ja ylläpidon yritystoimijoita sekä heidän markkinoidensa päätöksentekijöitä. Systemiset toimintaympäristön muutokset käännetään hankkeessa konkreettiseksi ja mitattaviksi uusiksi kestävyys- ja kiertotalousteoiksi alueellisten edelläkävijäyritysten arjessa ja piloteissa. Konkretiasta saatavat opit viedään takaisin systeemille tasolle muotoillen alueellista markkinaa yhä paremmin kestävyys- ja kiertotaloustoimia tukevaksi. Työ alkaa alueellisten verkostojen kokoamisella: verkostotyössä tunnistetaan jo olemassa olevat kehitysverkostot, ja sitä kautta tunnistetaan alueelliset yrityskohderyhmät sekä heidän markkinoitaan määrittävät päätöksentekijät. Alueelliset murros- ja ratkaisuareenat tuovat nämä alueelliset toimijat yhteen tunnistamaan kestävyys- ja kiertotaloussiirtymän ajureita ja liiketoimintamahdollisuuksia alueellisessa kontekstissa sekä priorisoimaan ja käsittelemään vielä vähemmän toteutettuja tai konkreettisesti mitattuja, mutta oleellisia kestävyys- ja kiertotalouskriteereitä. Konkreettisia kestävyys- ja kiertotalouskriteereitä – uusien toimien toteutusta tai uudenlaista mittaamisen tapaa – pilotoidaan

viidessä yrityksessä aidoissa hankeympäristöissä. Yrityksissä hanketason kriteerit pyritään integroimaan osaksi projektinjohtamista ja päätöksentekoa, ja lopulta laajempaa yrityksen kehittämistä. Yrityspilottien kautta syntyy käytännönläheinen ymmärrys kestävyys- ja kiertotalousratkaisujen toteuttamisen sekä arvioinnin uusista mahdollisuuksista ja keskeisistä haasteista. Kestävyys- ja kiertotalousratkaisuiden toteuttamisesta ja pullonkauloista haastattelu- ja kyselytutkimuksilla kerättyä tietoa hyödynnetään myös alueellisessa markkinavisiotyössä, jossa luodaan KIRA-alan tavoitellun tulevaisuuden markkinan kuvaus 10 vuoden aikajänteellä. Markkinavisiota luodaan yhdessä alueen yritysten ja heidän markkinoidensa päätöksentekijöiden kanssa. Markkinavisiosta muotoillaan alueelliset ekosysteemikartat, joissa määritellään tulevaisuuden tavoitellulla markkinalla tapahtuva toiminta ja vuorovaikutussuhteet, jotta kestävyys- ja kiertotaloustoimia tukeva markkina voi olla totta. Tuloksena syntyy siis konkreettinen työkalu alueelle sekä alueelliset narratiivit, jotka kuvaavat markkinan toimintaa tavoitellussa tulevaisuudessa sekä voimia, jotka yhtäältä työntävät kohti tavoitetilaa ja toisaalta hidastavat muutosta. Edellisten pohjalta tunnistetaan myös keskeiset markkinaelementit, joihin kohdistuva kehittäminen mahdollistaa markkinan aktiivisen muotoilun. KIRKAS Uusi -hankkeen uutuusarvo on kolmijakoinen. Ensiksi, hanke tuo kiinteistö- ja rakentamisolalle uudenlaisen kehittämistavan, markkinamuotoilun systemaattisen soveltamisen. Markkinamuotoilua ei ole juuri sovellettu KIRA-alan ympäristössä, eli tuloksilla on selkeästi uutuusarvoa. Toiseksi hanke kohdistuu kiertotalouden priorisoiduimpiin, mutta vähemmän aiemmissa kehityshankkeissa huomioituihin toimiin, eli jätteen synnyn ehkäisyyn ja rakennusten elinkaaren pidentämiseen eri tavoin. Tavoitteena on rakennusten lisäksi ja rakennusosien pitkä elinkaari. Kolmanneksi hanke yhdistää systeemisen alan murroksen ymmärryksen yritys- ja hanketason kehittämiseen auttamalla toimijoita laajentamaan kestävyys- ja kiertotaloustoimia ja kehittämään niistä dataa, joka on tärkeää kilpailukyvyyn näkökulmasta. Kestävyysraportoinnin vaateet laajenevat ja aihe tulee koskettamaan alueen yrityksiä joko sääntelyn, arvoketjun tietotarpeiden tai vapaaehtoisuuden perusteella. Pilotoitavat ratkaisut ovat toimialakohtaisia, ja siten KIRA-alan toimijoille hyödyllisiä, mutta ne tukevat monihyötyisesti useita kestävyys- ja kiertotalouteen siirtymisen edistämisen (ET2.3) ohella osa kestävyys- ja kiertotaloustoimia vauhdittavista hankkeen kriteereistä edistää energiatehokkuutta ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä (ET2.1), osa ilmastonmuutokseen sopeutumista (ET2.2) ja osa esimerkiksi rakennusten käyttäjien hyvinvointia. Aiemmin tunnistetut hankkeiden haasteet yritysten mukaan saamisessa voivat osittain johtua siitä, että monet kehittämishankkeet ovat jääneet ylätasoisiksi. KIRKAS Uusi -hankkeessa lähestymistapa on päinvastainen: työ perustuu laajaan ja laadukkaaseen KIRA-alaan kohdistuvaan taustadataan sekä konkreettisiin, KIRA-alan hanketasoa ja sen detalleja määriteltäviin kestävyys- ja kiertotalouskriteereihin. Tämä käytännönläheinen ja KIRA-alan yritysten toimintaympäristöön räätälöity lähestymistapa mahdollistaa myös sellaisten yritysten mukaan saamisen, joita aiemmin on ollut vaikea sitouttaa. KIRKAS Uusi -hanke pyritään toteuttamaan osana rinnakkaisesti etenevää kahden ryhmähankkeen kokonaisuutta. Tavoitteena on käynnistää hankkeen rinnalle toisiin maakuntiin yksi tai useampi rinnakkaishanke, jolloin erityistä etua syntyy eri alueilla samanaikaisesti mutta itsenäisesti toteutettavan työn tiedonvaihdosta ja nopeasta oppimisesta. Kussakin maakunnassa on kuitenkin omat alueelliset yhteistyökumppanit, alueelliset yritykset ja markkinatoimijat sekä täysin itsenäinen, aluekontekstissa muotoutuva ja näin myös eri tuloksiin johtava toteutus. Rinnakkain toteutettavat alueelliset prosessit mahdollistavat ratkaisujen vertailun, nopean oppimisen sekä hyvien käytäntöjen leviämisen ylimaakunnallisesti rinnakkais- ja kiertotaloushankkeiden tiedonvaihtoseminaareissa. Tämä vahvistaa yksittäisten hankkeiden vaikuttavuutta alueellista tasoa laajemmaksi. KIRKAS Uusi -hanke rakentuu aiemmassa tukimus- ja kehitystyössä luodulle vahvalle pohjalle, minkä ansiosta toimintamallissa siirrytään suoraan vaikuttavaan toimeenpanoon ja konkreettisiin toimiin. Vaikuttavuus on välitön! Vahva tuki Helsingin kiertotalousklusterista varmistaa, että hanke tavoittaa valmiit verkostot sekä oikeat alueelliset yritys- ja markkinatoimijat. Helsingin kiertotalousklusteri on osa Helsingin kaupungin kehitys- ja kokeilualustatoimintaa, jota koordinoi ja toteuttaa Helsingin kaupunginkanslian elinkeino-osasto tiiviissä yhteistyössä kaupungin toimialojen sekä kaupunkikonserniin kuuluvien yhtiöiden ja liikelaitosten kanssa. Helsingin kiertotalousklusteri on hankkeen kumppani, tuo hankkeeseen mm. alueellisen näkyvyyden, vetovoimaiset tilat ja yhteyden konkreettisiin pilottikohteisiin, jolloin työ kytkeytyy suoraan sekä Uudenmaan KIRA-alan markkinan toimijoihin ja todellisiin hankkeisiin.

Lisätietoja hakemuksesta

Hakemus kohdentuu Uudellemaalle.

Tuen lisäksi hakija(t) on osoittanut omarahoitusosuutta.

Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

Rahoituksen yhteenveto	Haettava EU- ja valtion rahoitus (€)	%	Rahoitus yhteensä (€)
Rakennustietosäätiö RTS sr	72 482	70	103 545
Turun yliopisto	40 586	70	57 980
Haettu Uudenmaan kehyksestä	113 068		

Rahoittajan arvio hakemuksesta

Hakemus on alue- ja rakennepolitiikan ohjelman ja erityistavoitteen 2.3 mukainen.

Hakemus menestyi erityistavoitteen erityisten ja horisontaalisten valintaperusteiden ja tälle hakukierrokselle asetetun tarkentavan valintaperusteen mukaisessa vertailussa.

Hanke edistää maakuntaohjelman tavoitteita ja vaikuttavuutta sekä toteuttaa älykkään erikoistumisen strategiaa.

Hanke edistää perustellusti kiertotaloutta, materiaalitehokkuutta ja luonnonvarojen kestäväää käyttöä kehittämällä uusia toimintamalleja, kriteereitä, mittareita ja osaamista sekä pilotoimalla ratkaisuja KIRA-alan yrityksissä. Se vahvistaa alan ekosysteemejä, yhteistyötä ja liiketoiminta-osaamista sekä tukee pk-yritysten uudistumista ja kiertotalouteen siirtymistä.

Vaikuttavuus jää kuitenkin tässä vaiheessa pääosin välilliseksi ja pitkän aikavälin varaan. Hanke on luonteeltaan selvästi selvitys- ja toimintamallipainotteinen, minkä vuoksi konkreettinen teknologinen kehittäminen, digitaalisten ratkaisujen edistäminen sekä käytännön käyttöönotto ovat rajallisia. Tulosten realisoituminen riippuu keskeisesti hankkeen tuotosten laajemmasta käyttöönotosta, toimijoiden sitoutumisesta sekä jatkotoimista hankkeen jälkeen.

Kokonaisuutena hanke tukee oikeansuuntaista kehitystä ja luo edellytyksiä merkittäville vaikutuksille, mutta nykyisellään sen konkreettiset ja välittömät vaikutukset jäävät vielä rajallisiksi.

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Hakemus on arvioitu yleisten ja erityisten valintaperusteiden osalta.

Alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (867/2021) 27§ 2 momentin kohdan 4 mukaan hakemukset on asetettu etusijajärjestykseen.

Yleisten valintaperusteiden täytyminen arvioitu kokouksessa 6.5.2026.

Hakemuksen arviointi ja pisteytys on tehty Uudenmaan liiton hakemusten arviointikokouksessa 6.5.2026.

Hakemus täyttää yleiset valintaperusteet. Hakemus menestyi erityisten, horisontaalisten ja tälle haulle asetetun tarkentavan valintaperusteiden mukaisessa vertailussa.

Hakemuksen pisteet yhteensä 35/52.

Hakemus esitetään hyväksyttäväksi pisteytyksen perusteella ja hanketta esitetään rahoitettavaksi Uudenmaan liiton myöntövaltuudesta enintään 113 068 euroa (70 %).

Ennen rahoituspäätöksen tekemistä rahoittaja käy tarvittaessa tuenhakijoiden kanssa tarkentavat rahoitusneuvottelut hankesuunnitelmaan tarvittavista muutoksista.

Rahoittaja puoltaa hakemuksen hyväksymistä

Kyllä

Lisätietoa:

Hanna Laaksonen
johtava rahoitusasiantuntija
Uudenmaan liitto